

NORGES HØYESTERETT

Den 28. august 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Noer og Bull i

HR-2013-01811-U, (sak nr. 2013/1295), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Kent Fredriksen)

mot

BMW Financial Services Norge NUF (advokat Hanne Riksheim)

avsagt slik

K J E N N E L S E:

- (1) Saken gjelder rettskraftsvirkningen av namsmannens verdifastsettelse i sak om tilbakelevering, jf. tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 9. Namsmannen i Bergen gjennomførte 14. februar 2012 tilbakeleveringsforretning mot A etter begjæring fra BMW Financial Services Norge NUF. Tilbakeleveringsobjektet, en BMW 2009-modell, ble verdsatt til 319 177 kroner, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 9-7.
- (2) BMW Financial Services Norge NUF påklaget namsmannens tilbakeleveringsforretning og begjærte samtidig oppfriskning da klagefristen var utløpt. Bergen tingrett avsa 13. august 2012 kjennelse der begjæringen om oppfriskning ikke ble tatt til følge. Klagen ble dermed ikke realitetsbehandlet.
- (3) Ved stevning til Bergen tingrett 24. januar 2013 gikk BMW Financial Services Norge NUF til søksmål mot A med krav om betaling av restbeløp etter tilbakeleveringen av bilen. Det ble anført at verdien av bilen var satt for høyt under tilbakeleveringsforretningen, og at riktig verdi var 201 000 kroner. På bakgrunn av den nye verdien nedla BMW Financial Services Norge NUF påstand om at A skulle betale 258 918,48 kroner med tillegg av forsinkelsesrente og omkostninger. A anførte at spørsmålet om verdsettelse av bilen var rettskraftig avgjort ved namsmannens tilbakeleveringsforretning og at saken måtte avvises. Bergen tingrett avsa 19. februar 2013 kjennelse med slik slutning:
Begjæring fra A om avvisning av sak nr. -----I-BBYR/03 tas ikke til følge."
- (4) A anket til Gulating lagmannsrett, som 30. mai 2013 avsa kjennelse med slik slutning:

"1. Anken forkastes.

2. **I sakskostnader for lagmannsretten betaler A til BMW Financial Services Norge NUF kr. 5 000 – femtusen – med tillegg av mva, innen 2 – to – uker fra kjennelsen er forkynt."**

- (5) A har anket til Høyesterett over lagmannsrettens rettsanvendelse, mens BMW Financial Services Norge NUF har tatt til motmæle.
- (6) Den ankende part, A, har i korte trekk anført:
- (7) Lagmannsrettens rettsanvendelse er feil. Namsmannens verdifastsettelse etter tvangsfullbyrdelsesloven § 9-7 er ikke en prejudisiell avgjørelse. Saksbehandlingsreglene om rettsvitner og klagereglene i tvangsfullbyrdelsesloven § 9-12 underbygger dette. Dersom et krav på verdsettelse etter § 9-7 kunne fremmes som et restkrav etter § 9-8, ville klagereglene i § 9-12 være formålsløse. Dette kan ikke ha vært lovgivers mening. En slik forståelse ville også få uholdbare praktiske konsekvenser for namsgodene. Det kan ikke være opp til saksøkers salgsform og salgskanal å fastsette verdien etter at dette er gjort av namsmannens medhjelper.
- (8) A har nedlagt slik påstand:
- "1. Sak nr. -----BBYR/03 ved Bergen tingrett avvises.**
- 2. BMW Financial Services Norge NUF dømmes til å betale sakens omkostninger til A for tingretten, lagmannsretten og Høyesterett med tillegg av lovens rente fra forfall og til betaling finner sted."**
- (9) Ankemotparten, *BMW Financial Services Norge NUF*, har vist til lagmannsrettens og tingrettens begrunnelse. I tillegg er det anført at både loven, lovforarbeidene, praktiske hensyn og teori støtter lagmannsrettens forståelse av loven.
- (10) BMW Financial Services Norge NUF har nedlagt slik påstand:
- "1. Anken forkastes.**
- 2. A tilpliktes å betale til BMW Financial Services Norge NUF sakens omkostninger for Høyesterett."**
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens lovtolkning. Denne kan utvalget prøve, jf. tvisteloven § 30-6 første ledd bokstav c.
- (12) Spørsmålet i saken er om den fastsettelsen av salgspantets verdi som skjer i forbindelse med en tilbakeleveringsforretning i medhold av tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 9, har rettskraftvirkninger.
- (13) Fastsettelsen av salgspantets verdi er en avgjørelse som legges til grunn for det økonomiske oppgjøret som etter § 9-8 skal skje i forbindelse med tilbakeleveringen av den pantsatte gjenstanden.
- (14) Det følger av Rt. 2012 side 1371 at en kjennelse om fordelingen av kjøpesummen etter tvangssalg av et realregistrert formuesgode, ikke bare med endelig virkning avgjør hvordan kjøpesummen skal fordeles mellom de berettigede, men også med rettskraftig virkning avgjør det underliggende forhold mellom dem som har krav på andel av kjøpesummen. Hovedregelen er imidlertid at avgjørelser under tvangsfullbyrdelse ikke har rettskraftvirkninger

for det underliggende krav som tvangsfullbyrdelsen gjelder. Utvalget viser i denne forbindelse til Tvistemålsutvalgets innstilling i NOU 2001: 32 A side 405, der det heter:

"Namsmyndighetene må hvor kravet bestrides, fullt ut prøve saksøktes innsigelser i realiteten, men spørsmålet blir bare prejudisielt og ikke rettskraftig avgjort under fullbyrdelsen. Tvangsfullbyrdelsesloven § 6-6 tredje ledd åpner imidlertid for at det omtvistete rettsforholdet i en tvist som er overført til søksmåls former etter første ledd, blir brakt inn til bindende avgjørelse. Bare da blir kravet rettskraftig avgjort."

- (15) Ved namsmannens verdsettelse etter § 9-7 kan han oppnevne ett eller to rettsvitner for å ta del i verdsettelsen, og ved en eventuell klagebehandling etter § 9-12 skal det delta fra to til fire skjønnsmenn. Selv om dette er regler som skal sikre en betryggende verdsettelse, kan dette i seg selv ikke begrunne et unntak fra hovedregelen om manglende rettskraftvirkning av avgjørelser under tvangsfullbyrdelsen.
- (16) Det kan heller ikke begrunne et unntak at den avvikende verdien som kreditor bygger på ved et senere søksmål til inndrivelse av restbeløpet, ikke nødvendigvis gir et bedre bilde av gjenstandens verdi enn verdsettelsen i forbindelse med tilbakeleveringen. Det står saksøkte fritt å bestride saksøkers verdiangivelse under det senere søksmålet.
- (17) At verdsettelsen i forbindelse med tilbakeleveringen ikke sperrer for muligheten å legge til grunn en annen verdi ved et senere søksmål til inndrivelse av restkravet, er også lagt til grunn i juridisk teori, jf. Falkanger mfl., Tvangsfullbyrdelsesloven Kommentartutgave, 4. utgave 2008, side 586.
- (18) Saksøkte har i saken ikke bare anført at verdsettelsen under tilbakeleveringsforretningen må legges uprøvet til grunn i et senere søksmål om inndrivelse av restkravet, men har påstått hele søksmålet avvist under henvisning til denne verdsettelsen. En slik avvisning er det enda mindre grunnlag for. Også dersom man legger namsfogdens verdsettelse til grunn, foreligger det et restkrav mot saksøkte. Det følger av namsboken for tilbakeleveringsforretningen at dette restkravet ble beregnet til 134 539,29 kroner. Saksøker opplyser i stevningen til Bergen tingrett at den underliggende avtalen med saksøkte ikke er tvangsgrunnlag.
- (19) Anken må etter dette forkastes.
- (20) Ankemotparten har krevd seg tilkjent sakskostnader for Høyesterett med 5 100 kroner med tillegg av merverdiavgift. Kravet tas til følge, jf. tvisteloven § 20-2 første og annet ledd.
- (21) Avgjørelsen er enstemmig.

SLUTNING:

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler A til BMW Financial Services Norge NUF 6 375 – sekstusentrehundreogsyttifem – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Ragnhild Noer
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: